

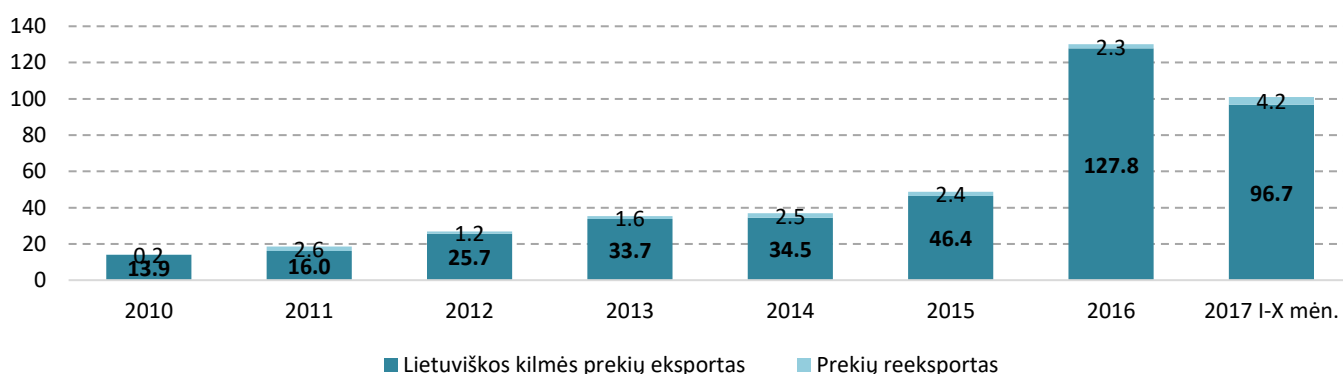
SANTRAUKA

► 2016 m. prekių apyvarta tarp Japonijos ir Lietuvos siekė 168,0 mln. eurų. Lietuvos prekių eksporto į Japoniją vertė 2016 m. išaugo 167,0% – iki 130,1 mln. eurų, o importo vertė smuko apie 1,6% – iki 37,9 mln. eurų. 2016 m. lietuviškos kilmės prekių eksportas į Japoniją sudarė 98,2% viso prekių eksporto, o 1,8% teko reeksportui. Prekių reeksporto vertė per metus sumažėjo apie 2,1%, o jos sudaroma dalis nuo viso eksporto 2016 m. sumažėjo beveik dvigubai. Per 2017 m. I-X mėn., bendras prekių eksportas į Japoniją mažėjo 4,5% iki 100,9 mln. eurų, daugiausia dėl lietuviškos kilmės prekių eksporto mažėjimo 6,9% iki 96,7 mln. eurų, tuo tarpu reeksporto vertė per metus išaugo beveik 2,5 karto iki 4,2 mln. eurų. Importuotų prekių vertė, tuo pačiu laikotarpiu, išliko panaši kaip ir prieš metus- mažėjimas sudarė tik 0,6% iki 32,5 mln. eurų.

► Nuo 2012 m. Lietuvos prekių prekybos balansas su Japonija yra teigiamas. 2016 m. jis padidėjo iki 92,3 mln. eurų (2015 m. jis siekė tik 10,3 mln. eurų). Prekių prekybos pertekliaus padidėjimą 2016 m. lėmė smarkiai išaugusi lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė. 2016 m. didžiausią įtaką lietuviškos kilmės eksporto vertės augimui padarė tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių) eksporto vertės padidėjimas. 2017 m. I-X mėn., teigiamas prekybos balansas sudarė 68,4 mln. eurų arba 6,2% mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus. Teigiamo prekybos balanso mažėjimą vėlgi daugiausia lėmė tabako produktų eksportas. 2016 m. paslaugų prekybos balansas su Japonija taip pat buvo teigiamas ir siekė 96,4 mln. eurų. 2016 m. paslaugų eksportas į Japoniją rekordiškai išaugo nuo 21,5 iki 100,3 mln. eurų, o beveik visą paslaugų eksportą sudarė apdirbamosios gamybos paslaugos (94,5% viso paslaugų eksporto). Per 2017 m. I-X mėn., paslaugų eksportas į Japoniją per metus sumažėjo 2,6%, tačiau dėl itin mažų paslaugų importo apimčių balansas ir toliau liko teigiamas bei sudarė 58 mln. eurų arba 5,8% mažiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus.

► Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Japoniją 2016 m. sudarė 127,8 mln. eurų arba 175,7% daugiau nei prieš metus. 2016 m. didžiausią įtaką lietuviškos kilmės eksporto vertės augimui padarė tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių) eksporto vertės padidėjimas. Pastarųjų produktų eksportą keliasdešimt procentų išaugino tabako produktus Lietuvoje gaminanti UAB „Philip Morris Lietuva“. Be tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių), 2016 m. prie bendro lietuviškos kilmės prekių eksporto padidėjimo šiek tiek prisidėjo farmacijos produktai, baldai, gatavi tekstilės dirbiniai. 2016 m. daugiausia į Japoniją eksportavome: tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (79,3%), optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, medicinos prietaisų (5,4%), baldų (3,5%), gaminių iš mėsos, žuvies, vėžiagyvių arba kitų vandens bestuburių (2,0%), farmacijos produktų (1,7%). Bendroje lietuviško eksporto struktūroje Japonija 2016 m. pirmavo tarp Rytų ir Pietų Azijos regiono šalių. 2016 m. Japonija buvo 22-a didžiausia lietuviškos kilmės prekių eksporto rinka Lietuvai. Per 2017 m. I-X mėn., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė sumažėjo 6,9% iki 96,7 mln. eurų. Tokį mažėjimą lėmė lietuviškų cigarečių eksportas, kuris buvo 18% mažesnis nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus, o labiausiai išaugo diagnostinių laboratorinių reagentų eksporto vertė.

► 2017 m. Lietuvos mėsos perdirbimo įmonėms, gaminančioms jautieną ir jos gaminius, atsivėrė naujos galimybės Japonijos rinkoje. 2017 m. buvo užbaigtos visos procedūros, susijusios su eksporto leidimų išdavimu Lietuvos kilmę turinčiai jautienai ir jos gaminiams. Nuo 2017 m. Lietuvos gamintojai į Japoniją jau gali eksportuoti ir paukštieną ir jos gaminius. Šiuo metu ES - Japonijos derybos dėl laisvosios prekybos susitarimo yra baigtos ir po teisinių procedūrų Europos Komisija pateiks sutartį Europos Parlamentui. Pasirašius laisvosios prekybos susitarimą Lietuvos gamintojai turės palankesnes galimybes prekiauti Japonijos rinkoje.

1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Japoniją 2010-2016 m., mln. eurų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

► 2016 m. paslaugų eksportas į Japoniją per metus išaugo nuo 21,5 iki 100,3 mln. eurų. Didžiausią dalį paslaugų eksporto sudarė apdirbamosios gamybos paslaugos (94,5%), transporto paslaugos (2,0%) ir valdžios sektoriaus paslaugos (1,7%). Per 2017 m. I-X mėn., paslaugų eksporto vertė sumažėjo 2,6% iki beveik 63 mln. eurų

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Japonijos pagrindiniai rodikliai 2014-2016 m.

	2014		2015		2016	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	0,2%	42	0,2%	37	0,6%	25
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	0,2%	36	0,3%	33	1,0%	22
Šalies dalis prekių reeksporte	0,02%	56	0,03%	60	0,03%	66
Šalies dalis prekių importe	0,1%	40	0,2%	42	0,2%	40

	Paslaugos					
Šalies dalis paslaugų eksporte	0,1%	46	0,4%	32	1,47%	20
Šalies dalis paslaugų importe	0,1%	47	0,1%	56	0,08%	53

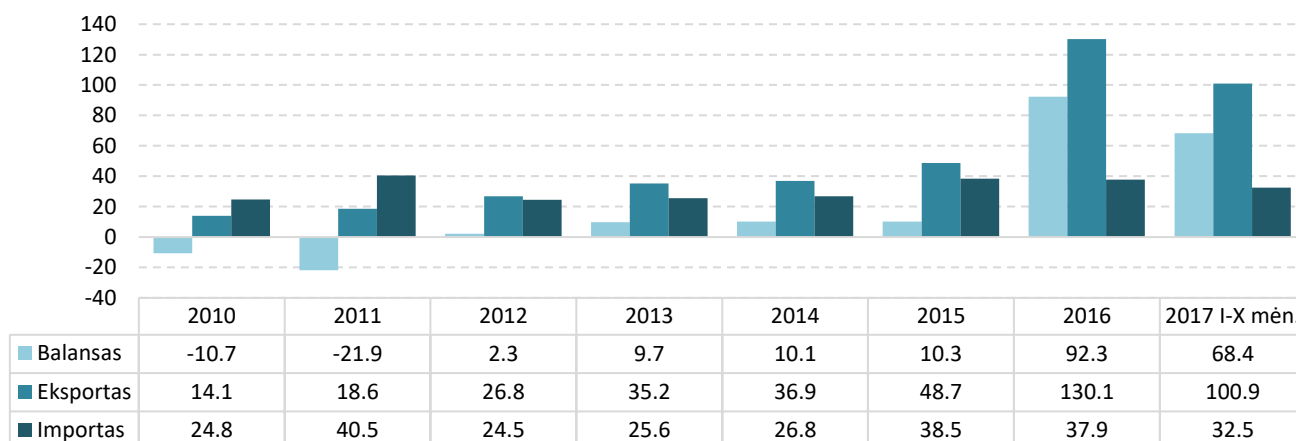
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

- ▶ Lietuva 2016 m. iš Japonijos importavo prekių už 37,9 mln. eurų arba 1,6% mažiau nei 2015 m. 2016 m. bendrojo importo sumažėjimą daugiausia nulėmė sumažėjusi plastiko ir jų dirbinių importuotos produkcijos vertė (smuko 55,8% arba 4,4 mln. eurų). 2016 m. iš Japonijos daugiausia buvo importuota katilų (boilerių), mašinų ir mechaninių įrenginių, bei jų dalių (29,3%), antžeminio transporto priemonių (22,2%), cheminių štapelio pluoštų (13,2%), plastikų ir jų dirbinių (9,2%), elektros mašinų ir įrenginių ir jų dalių (5,4%). 2016 m. Japonija buvo 40-a didžiausia prekių importo rinka Lietuvai. Per 2017 m. I-X mėn., importuotų prekių vertė praktiškai išliko tokia pati kaip ir atitinkamu laikotarpiu prieš metus, mažėjimas sudarė tik 0,6% iki 32,5 mln. eurų.
- ▶ Lietuva importavo paslaugų už 3,9 mln. eurų. Didžiausią paslaugų importo dalį 2016 m. sudarė transporto paslaugos (50,3%), valdžios sektoriaus paslaugos (26,1%) ir kitos verslo paslaugos (14,7%). Paslaugų importas per 2017 m. I-X mėn., išaugo net 63,4%, tačiau importuotų paslaugų vertė siekė tik 4,9 mln. eurų.
- ▶ 2016 m. Lietuva užėmė 58-ą vietą Japonijos importo rinkų sąrašė (Estija – 88, Latvija – 90).

I. PREKYBOS BALANSAS

Nuo 2012 m. Lietuvos prekių prekybos balansas su Japonija yra teigiamas. 2016 m. jis siekė 92,3 mln. eurų. 2016 m. prekių prekybos pertekliaus padidėjimą (80,8 mln. eurų arba 92,7%) lėmė smarkiai išaugusi lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė. 2016 m. didžiausią įtaką lietuviškos kilmės eksporto vertės augimui padarė tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių) eksporto vertės padidėjimas. 2017 m. I-X mėn., teigiamas prekybos balansas sudarė 68,4 mln. eurų arba 6,2% mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus. Teigiamo prekybos balanso mažėjimą vėlgi daugiausia lėmė tabako produktų eksportas.

2 pav. Lietuvos ir Japonijos užsienio prekyba 2010-2016 m., mln. eurų.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

2016 m. paslaugų prekybos balansas su Japonija buvo teigiamas ir siekė 96,4 mln. eurų. 2016 m. paslaugų eksportas į Japoniją rekordiškai išaugo nuo 21,5 iki 100,3 mln. eurų. Beveik visą paslaugų eksportą sudarė apdirbamosios gamybos paslaugos (94,5% viso paslaugų eksporto). Per 2017 m. I-X mėn., paslaugų eksportas į Japoniją per metus sumažėjo 2,6%, tačiau dėl itin mažų paslaugų importo apimčių balansas ir toliau liko teigiamas bei sudarė 58 mln. eurų arba 5,8% mažiau nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus.

II. LIETUVIŠKOS KILMĖS PREKIŲ EKSPORTAS

Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Japoniją 2016 m. sudarė 127,8 mln. eurų arba 175,7% daugiau nei prieš metus. 2016 m. didžiausią įtaką lietuviškos kilmės eksporto vertės augimui padarė tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių) eksporto vertės padidėjimas. Tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių) eksporto vertė 2016 m. buvo 417,0% arba 81,8 mln. eurų didesnė negu 2015 m. Pastarųjų produktų eksportą keliasdešimt procentų išaugino tabako produktus Lietuvoje gaminanti UAB „Philip Morris Lietuva“. Be tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (cigarečių), 2016 m. prie bendro lietuviškos kilmės prekių eksporto padidėjimo šiek tiek prisidėjo farmacijos produktai, baldai, gatavi tekstilės dirbiniai. Farmacijos produktų eksporto į Japoniją vertė 2016 m. padidėjo 131,2% arba 1,2 mln. eurų, baldų - padidėjo 33,9% arba 1,1 mln. eurų, gatavų tekstilės dirbinių – padidėjo 40,3% arba 0,6 mln. eurų. 2016 m. daugiausia į Japoniją eksportavome: tabako ir perdirbto tabako pakaitalų (79,3%), optikos, fotografijos, kinematografijos, matavimo, medicinos prietaisų (5,4%), baldų (3,5%), gaminių iš mėsos, žuvies, vėžiagyvių arba kitų vandens bestuburių (2,0%), farmacijos produktų (1,7%). Bendroje lietuviško eksporto struktūroje Japonija 2016 m. pirmavo tarp Rytų ir Pietų Azijos regiono šalių. 2016 m. Japonija buvo 22-a didžiausia lietuviškos kilmės prekių eksporto rinka Lietuvai. Per 2017 m. I-X mėn., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė sumažėjo 6,9% iki 96,7 mln. eurų. Tokį mažėjimą lėmė lietuviškų cigarečių eksportas, kuris buvo 18% mažesnis nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus, o labiausiai išaugo diagnostinių laboratorinių reagentų eksporto vertė, padidėjusi 2,8 mln. eurų iki 2,9 mln. eurų. Iš kitų prekių grupių verta paminėti trečdaliu iki 3,7 mln. eurų išaugusį medicinos prietaisų eksportą, 50% iki 2,1 mln. eurų padidėjusį lazerių eksportą bei penktadaliu iki 2,6 mln. eurų išaugusį sraigių eksportą.

Kaip jau buvo minėta, 2016 m. daugiausia vertės sugeneravo tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai (127,8 mln. eurų). Per metus šios kategorijos eksportas išaugo 417,0% arba 81,8 mln. eurų. 2016 m. šioje kategorijoje eksportavome tik cigaretes. 2016 m. cigarečių eksporto vertės padidėjimas buvo pagrindinė priežastis, lėmusi tabako ir perdirbto tabako pakaitalų kategorijos eksporto

vertės šuolį. Cigarečių eksportą keliasdešimt procentų išaugino tabako produktus Lietuvoje gaminanti UAB „Philip Morris Lietuva“¹. Per 2017 m. I-X mėn., cigarečių eksporto vertė, palyginti su atitinkamu praeitų metų laikotarpiu, sumažėjo 18% iki 67,4 mln. eurų.

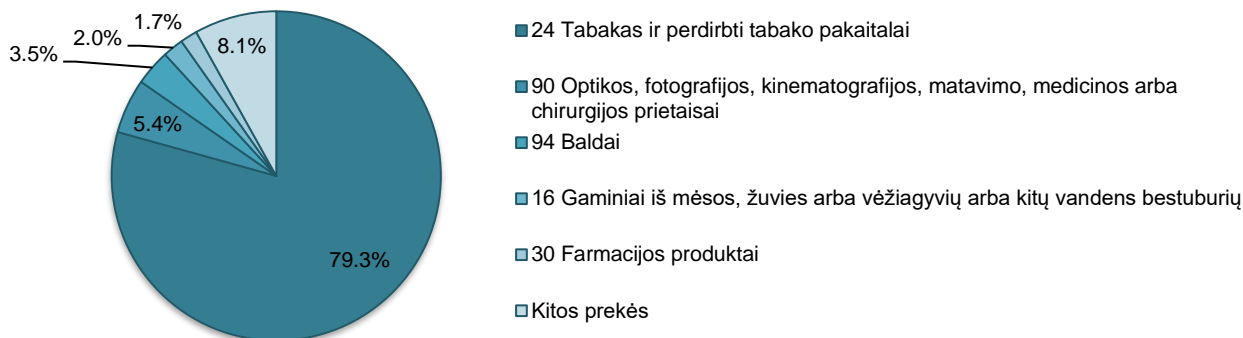
Antroje vietoje pagal eksporto vertę 2016 m. buvo optikos, fotografijos, matavimo ir medicinos prietaisai (6,9 mln. eurų). Per metus šios kategorijos eksportas sumažėjo 12,4% arba apie 1 mln. eurų. 2016 m. lazerių eksporto vertės sumažėjimas buvo pagrindinė priežastis, lėmusi optikos, fotografijos, matavimo ir medicinos prietaisų kategorijos smukimą. 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia eksportavome medicinos prietaisų ir aparatų (47,8%), lazerių (25,8%) ir kitų optinės spinduliuotės diapazono ir aparatų (6,0%). Pastebėtina, kad Japonija yra viena iš svarbiausių Lietuvos lazerių pardavimo rinkų. 2016 m. į šią šalį eksportavome 4,2% visų Lietuvoje pagamintų lazerių. Per 2017 m. I-X mėn. optikos matavimo ir medicinos prietaisų eksporto vertė, palyginti su atitinkamu praeitų metų laikotarpiu, išaugo 46,2% ir sudarė beveik 8,1 mln. eurų. Prie augimo labiausiai prisidėjo medicinos prietaisų ir lazerių eksporto vertės didėjimas atitinkamai 32,8% iki 3,7 mln. eurų ir 50% iki 2,1 mln. eurų.

Trečioje vietoje pagal eksporto vertę 2016 m. buvo baldai, surenkamieji statiniai, šviestuvai ir apšvietimo įranga (4,5 mln. eurų). Per metus šios kategorijos eksportas padidėjo 33,9% arba 1,1 mln. eurų. Pagrindinė eksporto vertės augimo priežastis – išaugęs baldų (daugiausia medinių) eksportas. 2016 m. šioje prekių kategorijoje į Japoniją daugiausiai eksportavome baldų ir jų dalių (80,9%). Didžioji dalis šių baldų buvo mediniai (97,8%), likę – metaliniai (1,7%), plastikiniai ir kitų medžiagų baldai (<1%). Apart baldų ir jų dalių, 2016 m. į Japoniją taip pat eksportavome sėdimųjų baldų (8,1%), surenkamųjų statinių (5,7%), šviestuvų ir apšvietimo įrangos (5,2%). Per 2017 m. I-X mėn., šių prekių eksporto vertė į Japoniją sumažėjo 2,8% iki 3,9 mln. eurų daugiausia dėl baldų eksporto vertės mažėjimo, tuo tarpu surenkamųjų medinių statinių eksportas išaugo penktadaliu iki 0,23 mln. eurų.

Ketvirtoje vietoje pagal eksporto vertę 2016 m. buvo gaminiai iš mėsos, žuvies arba kitų bestuburių (2,6 mln. eurų). Per metus šios kategorijos eksportas sumažėjo 3,3% arba 0,1 mln. eurų. Nuo 2012 m. šioje prekių kategorijoje eksportavome tik sraiges. Per 2017 m. I-X mėn., šios prekių grupės eksporto struktūra išliko panaši, tačiau sraigių eksportas, palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus, išaugo penktadaliu ir sudarė beveik 2,6 mln. eurų.

Penktoje vietoje pagal sugeneruotą eksporto vertę 2016 m. buvo farmacijos produktai (2,2 mln. eurų). Per metus šios kategorijos eksportas išaugo 131,2% arba 1,3 mln. eurų. 2016 m. šioje kategorijoje eksportavome tik imuninius serumus, kitas kraujo frakcijas bei imunologijos produktus. 2016 m. imuninių serumų, kraujo frakcijų bei imunologijos produktų eksporto vertės padidėjimas buvo pagrindinė priežastis, lėmusi farmacijos produktų kategorijos eksporto vertės šuolį. Per 2017 m. I-X mėn., farmacijos produktų eksporto vertė mažėjo vėlgi penktadaliu iki beveik 1,3 mln. eurų.

3 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Japoniją struktūra 2016 m. %.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

2 lentelė. Lietuviškos kilmės prekių eksportas į Japoniją pagal prekių rūšį, mln. eurų

Prekių rūšis (pagal KN)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 I-X mėn
Viso:	13,9	16,0	25,7	33,7	34,5	46,4	127,8	96,7
24 Tabakas ir perdirbti tabako pakaitalai	0,0	1,0	1,7	3,1	3,4	19,6	101,4	67,4
90 Optikos, fotografijos, matavimo, medicinos prietaisai	5,0	4,3	6,3	6,1	5,0	7,8	6,9	8,1
94 Baldai	3,5	3,2	4,7	5,2	5,0	3,4	4,5	3,9
16 Gaminiai iš mėsos, žuvies arba kitų bestuburių	0,0	0,0	0,6	1,9	2,7	2,7	2,6	2,7
30 Farmacijos produktai	0,2	0,0	0,0	0,0	0,9	0,9	2,2	1,3
63 Kiti gatavi tekstilės dirbiniai; dėvėti drabužiai	1,2	1,3	1,6	2,4	1,7	1,5	2,1	1,5
62 Drabužiai ir jų priedai, išskyrus megztus ir nertus	1,1	1,2	1,7	1,7	1,6	1,3	1,6	1,7
71 Perlai, brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys	0,5	0,4	0,6	0,5	0,3	0,5	1,0	1,3
53 Kiti augaliniai tekstilės pluoštai	0,5	0,5	0,9	0,9	0,9	1,1	1,0	0,8
44 Mediena ir medienos dirbiniai	0,1	0,4	0,2	0,3	0,9	0,9	0,8	0,8
27 Mineralinis kuras ir alyvos	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
19 Gaminiai iš javų, miltų, krakmolo arba pieno	0,0	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,5	0,8
Kitos prekės	1,4	3,0	6,7	10,5	11,2	5,6	2,7	6,1

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

III. PREKIŲ IMPORTAS

Lietuva 2016 m. iš Japonijos importavo prekių už 37,9 mln. eurų arba 1,6% (0,6 mln. eurų) mažiau nei 2015 m. 2016 m. iš Japonijos daugiausia buvo importuota katilų (boilerių), mašinų ir mechaninių įrenginių, bei jų dalių (29,3%), antžeminio transporto priemonių

¹ 2016 m. Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) paskelbtame daugiausiai prekių ir paslaugų ne Lietuvoje pardavusių juridinių asmenų sąraše UAB „Philip Morris Lietuva“ užėmė net 3 vietą, o tarp didmenine ir mažmenine prekyba užsiimančių įmonių – pirmavo.

(22,2%), cheminių štapelio pluoštų (13,2%), plastikų ir jų dirbinių (9,2%), elektros mašinų ir įrenginių ir jų dalių (5,4%). 2016 m. bendrojo importo sumažėjimą daugiausia nulėmė sumažėjusi plastiko ir jų dirbinių importuotos produkcijos vertė (smuko 55,8% arba 4,4 mln. eurų). Kita vertus, nevisos tendencijos buvo neigiamos: antžeminio transporto priemonių importuotos produkcijos vertė išaugo 33,9% arba 2,1 mln. eurų, katilų (boilerių), mašinų ir mechaninių įrenginių importo vertė išaugo 22% arba 2,0 mln. eurų, cheminių štapelio pluoštų 4,0% arba 0,2 mln. eurų. 2016 m. Japonija buvo 40-a didžiausia prekių importo rinka Lietuvai. Per 2017 m. I-X mėn., palyginti su atitinkamu praeitų metų laikotarpiu, importo vertė dar šiek tiek sumažėjo, tačiau tik 0,6% ir sudarė 32,5 mln. eurų. Importo vertės mažėjimą daugiausia lėmė beveik per pusę kritusi mašinų ir mechaninių įrenginių importo vertė bei trimis ketvirtadaliais mažesnė plastikų importo vertė. Labiausiai išaugo cheminių pluoštų ir automobilių importas.

2016 m. pagal importo vertę iš Japonijos į Lietuvą daugiausia buvo importuota katilų (boilerių), mašinų ir mechaninių įrenginių ir jų dalių (11,1 mln. eurų). Šios prekių kategorijos importas 2016 m. paaugo 22,0% (arba 2,0 mln. eurų) ir sudarė 29,3% viso importo iš Japonijos vertės. 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia importavome įrenginių, mašinų bei įrangos dalių (50,6%), vikšrinių ekskavatorių ir kitų mašinų, kurių antstatas važiuoklės atžvilgiu sukiojasi 360° kampu (9,8%), kitų savaeigių krautuvų (7,2%). Per 2017 n. I-X mėn., šių prekių importo vertė mažėjo beveik per pusę iki 5,2 mln. eurų daugiausia dėl sustojusio pramoninių arba laboratorinių įrenginių, naudojamų medžiagoms apdoroti įvairiais, su temperatūros pokyčiais susijusiais procesais, dalių importo bei daugiau kaip per pusę mažėjusio mašinų, kurių antstatas važiuoklės atžvilgiu sukiojasi 360° kampu, importo.

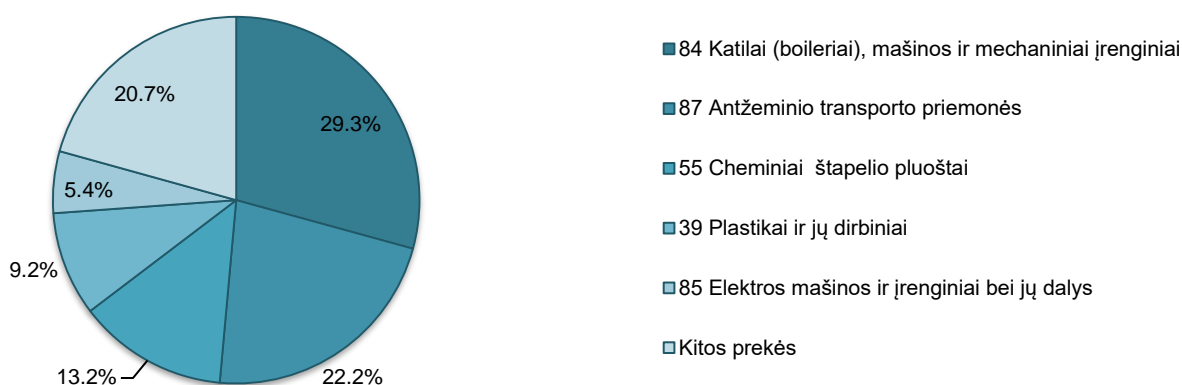
Antroje vietoje pagal importo vertę 2016 m. buvo prekės, priklausančios antžeminio transporto priemonių prekių kategorijai. 2016 m. šių prekių importas padidėjo 33,9% ir sudarė 22,2% (arba 8,4 mln. eurų) viso importo iš Japonijos vertės. 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia importavome traktorių ir vilkikų (61,3%), autotransporto priemonių, skirtų ne mažiau kaip dešimčiai žmonių vežti (20,8%), automobilių ir kitų autotransporto priemonių, daugiausia skirtų žmonėms vežti (11,2%). Automobilių ir kitų autotransporto priemonių, daugiausia skirtų žmonėms vežti prekių grupės importo struktūroje vyravo automobiliai nameliai (5,6%) ir naudoti automobiliai (4,1%). Pastebėtina, kad 2016 m. labiausiai išaugo naudotų traktorių ir vilkikų importo iš Japonijos vertė. Per 2017 m. I-X mėn., transporto priemonių importo vertė išaugo dar 16% ir sudarė 7,9 mln. eurų. Augimą daugiausia lėmė lengvųjų automobilių importas, kurio vertė buvo 38,2% didesnė nei atitinkamu laikotarpiu prieš metus ir sudarė 2,9 mln. eurų.

Trečioje vietoje pagal importo vertę 2016 m. buvo cheminiai štapelio pluoštai. Ši prekių grupė 2016 m. sudarė 13,2% – 5,0 mln. eurų – viso importo vertės, o jų įvežimas per metus paaugo beveik 4,0% (arba 0,2 mln. eurų). 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia importavome acetato dirbtinių gijų gniūžčių (61,4%) ir kitų sintetinių kuokštelinių pluoštų (36,9%). 2016 m. labiausiai išaugo acetato dirbtinių gijų gniūžčių importuotos produkcijos vertė. Per 2017 m. I-X mėn., cheminių štapelio pluoštų importo vertė išaugo daugiau kaip dvigubai iki 9,5 mln. eurų daugiausia dėl celiuliozės acetato eksporto vertės augimo.

Plastikų ir jų dirbinių importas, sudarantis apie 9,2% visos importo vertės, 2016 m. sumažėjo ypač stipriai (55,8% arba 4,4 mln. eurų) – iki 3,5 mln. eurų. 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia importavome neplastifikuotų celiuliozės acetatų (68,6%) ir kitų plokščių, lakštų, plėvelių, folijų ir juostelių iš plastikų (26,0%). Plastikų ir jų dirbinių prekių kategorijos importo vertės smukimą 2016 m. daugiausiai lėmė sumažėjusi neplastifikuotų celiuliozės acetatų ir propileno kopolimerų importuotos produkcijos vertė. Per 2017 m. I-X mėn., plastikų importo vertė, palyginti su atitinkamu praeitų metų laikotarpiu, mažėjo trimis ketvirtadaliais ir sudarė tik 0,9 mln. eurų. Tokį mažėjimą lėmė sustojęs plastifikuotų celiuliozės acetatų importas.

Penktoje vietoje pagal importo vertę 2016 m. buvo elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys (2,1 mln. eurų). 2016 m. elektros mašinų ir įrenginių bei jų dalių importas sumažėjo beveik penktadaliu (0,4 mln. eurų) – iki 2,1 mln. eurų. 2016 m. šioje kategorijoje daugiausia importavome šviesos diodų, tranzistorių ir panašių puslaidininkinių įtaisų (35,6%), elektros kondensatorių (11,5%) ir skaitmeninių fotoaparatus (9,4%). Per 2017 m. I-X mėn., elektros mašinų ir įrenginių importo vertė, palyginti su atitinkamu praeitų metų laikotarpiu, išaugo beveik 28% iki 2,1 mln. eurų. Augimą daugiausia lėmė elektros akumuliatorių bei šviesai jautrių puslaidininkinių įtaisų (fotovoltiniai elementai, šviesos diodai ir pan.) importas.

4 pav. Prekių importo iš Japonijos struktūra 2016 m.,%.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

3 lentelė. Prekių importas iš Japonijos pagal prekių rūšį, mln. eurų

Prekių rūšis (pagal KN)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 I-X mėn.
Viso:	24,8	40,5	24,5	25,6	26,8	38,5	37,9	32,5
84 Katilai, mašinos ir mechaniniai įrenginiai	2,8	3,6	2,7	6,8	6,7	9,1	11,1	5,2
87 Antžeminio transporto priemonės	5,3	10,7	9,9	6,7	6,1	6,3	8,4	7,9
55 Cheminiai štapelio pluoštai	1,5	2,3	1,4	2,1	1,7	4,8	5,0	9,5
39 Plastikai ir jų dirbiniai	0,6	0,4	0,4	0,6	2,2	7,9	3,5	0,9
85 Elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys	2,2	2,0	2,5	1,7	1,6	2,5	2,1	2,1
40 Kaučiukas ir jo dirbiniai	2,1	2,8	2,5	3,7	3,4	2,2	1,7	0,9
90 Optikos, matavimo, kontrolės, medicinos prietaisai	3,0	2,6	2,0	1,5	1,2	1,5	1,6	1,4

Prekių rūšis (pagal KN)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 I-X mėn
95 Žaislai, žaidimai ir sporto reikmenys	0,1	0,4	0,6	0,5	0,7	1,1	1,3	1,2
54 Cheminiai elementarieji siūlai (gijos)	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,6	0,7	0,5
30 Farmacijos produktai	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	0,8	0,4	0,7
38 Įvairūs chemijos produktai	1,5	0,8	0,7	0,5	1,0	0,3	0,3	0,2
96 Įvairūs pramonės dirbiniai	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
82 Įrankiai, peiliai, šaukštai ir šakutės iš netauriojo metalo	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1
56 Vata, veltinys ir neaustinės medžiagos	3,6	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
21 Įvairūs maisto produktai	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kiti produktai	1,5	14,5	1,3	0,9	1,1	0,8	1,2	1,4

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. PASLAUGŲ EKSPORTAS

2016 m. paslaugų eksportas į Japoniją per metus išaugo nuo 21,5 iki 100,3 mln. eurų. Didžiausią dalį paslaugų eksporto sudarė apdirbamosios gamybos paslaugos (94,5%), transporto paslaugos (2,0%) ir valdžios sektoriaus paslaugos (1,7%). 2016 m. itin išaugo apdirbamosios gamybos paslaugų eksportas į Japoniją.

4 lentelė. Paslaugų eksportas į Japoniją pagal paslaugų rūšį, mln. eurų.

Kategorija	2014	2015	2016	2016 m. metinis pokytis, %	2016 m. struktūra, %
Iš viso	6,5	21,5	100,3	366,6%	100,0%
Apdirbamosios gamybos paslaugos	2,7	18,6	94,8	408,9%	94,5%
Transporto paslaugos	2,3	1,2	2,0	62,8%	2,0%
Valdžios sektoriaus paslaugos	1,3	1,4	1,7	24,6%	1,7%
Techninės priežiūros ir remonto paslaugos	0,0	0,0	1,1	-	1,1%
Kitos verslo paslaugos	0,1	0,1	0,4	340,0%	0,4%
Kelionės	0,2	0,2	0,3	77,8%	0,3%

Šaltinis: Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

V. PASLAUGŲ IMPORTAS

Lietuva importavo paslaugų už 3,9 mln. eurų. Didžiausią paslaugų importo dalį 2016 m. sudarė transporto paslaugos (50,3%), valdžios sektoriaus paslaugos (26,1%) ir kitos verslo paslaugos (14,7%).

5 lentelė. Paslaugų importas iš Japonijos pagal paslaugų rūšį, mln. eurų.

Kategorija	2016	2016 m. struktūra, %
Iš viso	3,9	100,0%
Transporto paslaugos	2,0	50,3%
Valdžios sektoriaus paslaugos	1,0	26,1%
Kitos verslo paslaugos	0,6	14,7%
Kelionių paslaugos	0,4	8,9%
Kitos paslaugos	0,0	0,0%

Šaltinis: Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

VI. EKSPORTO GALIMYBĖS

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)² nustatytos 709 prekių grupės (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčios geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Japonijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Japoniją yra šie: pramoninės inžinerijos sektorius, maisto produktų gamyba, drabužių pramonė, chemijos pramonė.

6 lentelė. Perspektyviausios prekių grupės lietuviškos kilmės eksportui į Japoniją

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės į Japoniją
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	114
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	74
Maisto produktų gamyba	57
Drabužių siuvimas (gamyba)	52
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	48
Elektros įrangos gamyba	47
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	44
Kita gamyba	38
Tekstilės gaminių gamyba	38
Plastikinių gaminių gamyba	36

² Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą ir rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką). Visas perspektyviausių lietuviškų produktų, eksportui į Japoniją, sąrašas gali būti pateiktas pagal pageidavimą analitikai@verslilietuva.lt.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės į Japoniją
Nemetalo mineralinių produktų gamyba	34
Pagrindinių metalų gamyba	26
Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba	15
Medienos bei medienos ir gaminių gamyba	14
Variklių transporto priemonių, priekabių ir puspriekabių gamyba	13
Gėrimų gamyba	10
Baldų gamyba	10
Kitų transporto priemonių ir įrangos gamyba	9
Pagrindinių vaistų pramonės gaminių ir farmacinių preparatų gamyba	7
Žemės ūkis	6
Leidybinė veikla	5
Odos ir odos dirbinių gamyba	3
Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas	3
Tabako gaminių gamyba	2
Bibliotekų, archyvų, muziejų ir kita kultūrinė veikla	1
Žvejyba ir akvakultūra	1
Kūrybinė, meninė ir pramogų organizavimo veikla	1
Rafinuotų naftos produktų gamyba	1
Iš viso:	709

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ paskaičiavimai.

VII. JAPONIJOS IMPORTAS

2016 m. Lietuva užėmė 58-ą vietą Japonijos importo rinkų sąrašė (Estija – 88, Latvija – 90).

6 lentelė. Japonijos importas pagal šalis, mlrd. eurų.

Šalis	2012	2013	2014	2015	2016
Viso	688,9	627,3	611,0	563,6	548,6
Kinija	146,6	136,3	136,4	144,6	141,5
Amerika	60,8	54,2	55,0	61,6	62,6
Australija	43,9	38,4	36,2	31,3	27,5
Korėja	31,5	27,0	25,1	24,2	22,6
Taipėjus	18,7	17,9	18,3	21,0	20,7
Vokietija	19,2	17,9	18,1	18,3	19,9
Tailandas	18,4	16,6	16,4	18,4	18,2
Saudo Arabija	42,6	37,5	35,7	2,4	17,7
Indonezija	25,1	21,7	19,3	17,8	16,4
Jungtiniai Arabų Emyratai	34,2	32,0	31,3	21,2	15,6
Malaizija	25,5	22,4	22,0	19,4	15,6
Vietnamas	11,7	10,7	11,6	13,6	14,7
Rusija	16,2	17,8	18,6	14,2	10,2
Kataras	27,9	27,8	25,2	14,7	9,8
Prancūzija	10,0	8,8	8,6	8,5	9,3
Kitos prekės	156,5	140,2	133,4	132,4	126,1

Šaltinis: Trademap.

7 lentelė. Japonijos importas pagal prekių rūšį, mlrd. eurų.

Prekių rūšis (pagal KN)	2012	2013	2014	2015	2016
Viso	688,9	627,3	611,0	563,6	548,6
27 Mineralinis kuras, mineralinės alyvos ir jų distiliavimo produktai	235,2	212,0	197,2	115,6	100,0
85 Elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys	75,3	72,9	74,7	81,3	81,3
84 Branduoliniai reaktoriai, katilai (boileriai), mašinos ir mechaniniai įrenginiai	49,9	46,9	48,9	53,6	53,7
30 Farmacijos produktai	17,9	15,7	15,0	20,9	22,1
90 Optikos, fotografijos, matavimo, medicinos prietaisai	20,7	18,5	18,7	21,0	21,9
87 Antžeminio transporto priemonės, išskyrus geležinkelio riedmenis	16,5	15,9	16,2	17,2	18,9
26 Rūdos, šlakai ir pelenai	27,6	24,2	22,7	18,4	15,7
29 Organiniai chemijos produktai	14,2	12,2	11,4	12,8	13,0
39 Plastikai ir jų dirbiniai	12,2	11,4	11,6	12,4	12,6
62 Drabužiai ir jų priedai, išskyrus megztus ir nertus	12,8	12,1	11,1	12,2	12,1
61 Megzti arba nerti drabužiai ir jų priedai	12,2	11,8	11,0	12,0	11,7
03 Žuvis ir vėžiagyviai, moliuskai ir kiti vandens bestuburiai	10,8	8,9	8,6	9,2	9,8
99 Kitur nenurodytos prekės	9,5	7,9	7,9	9,6	9,6
44 Mediena ir medienos dirbiniai; medžio anglys	9,3	9,4	8,8	9,1	9,2
71 Perlai, brangakmeniai arba pusbrangiai akmenys, taurieji metalai	9,1	8,9	7,7	8,4	9,1
Kitos prekės	155,7	138,7	139,5	149,8	148,2

Šaltinis: Trademap.